

Sygn. akt IV CSK 751/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z wniosku I. C., J. G. i M. G.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Starosty [...], Gminy N., A. S., M. S., T. S.,
S. W., I. G., A. C., [...] "U. [...]" Spółki Akcyjnej w N., [...]

o stwierdzenie nabycia udziału we współwłasności nieruchomości przez
zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 maja 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 29 maja 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wnioski uczestników o zasądzenie kosztów postępowania
kasacyjnego od wnioskodawców.**

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 1 marca 2010 r. I. C., J. G. i M. G. wnieśli o stwierdzenie, że każdy z nich z dniem 21 grudnia 2009 r. nabył przez zasiedzenie udział wynoszący po 1/12 części we współwłasności nieruchomości położonej w N., przysługujący wcześniej pozostałym współwłaścicielom tej nieruchomości. Postanowieniem z dnia 31 maja 2012 r. Sąd Rejonowy w P. oddalił wniosek, zaś postanowieniem z dnia 29 maja 2013 r. Sąd Okręgowy w L. na skutek apelacji wnioskodawców oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania. Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawcy nie wykazali, aby oni sami oraz ich poprzednicy, których posiadanie mogliby doliczyć na podstawie art. 176 k.c., posiadali nieruchomość samoistnie w zakresie udziałów innych współwłaścicieli przez okres wystarczający do zasiedzenia.

Od postanowienia Sądu Okręgowego skargę kasacyjną wnieśli wnioskodawcy, zaskarżając je w całości.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie ujawniły się przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności przemawiające za przyjęciem skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnili potrzebę rozpatrzenia ich skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Wskazane przez nich zagadnienia prawne dotyczą zależności między świadomością istnienia współwłaścicieli a możliwością objęcia ich udziałów w posiadanie samoistne; zakresu uprawnienia do prowadzenia

przez sąd z urzędu postępowania dowodowego w sprawie o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie i znaczenia dowodu z niepodpisanej imiennie notatki.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Jak wyjaśniono w orzecznictwie Sądu Najwyższego przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Konieczne jest wyjaśnienie, jakie zagadnienie prawne występuje w sprawie i dlaczego jest ono istotne, albo określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, Nr 12, poz. 151).

Wskazane przez skarżących zagadnienia nie mają takiego charakteru, nie dotyczą zagadnień nowych, precedensowych. Odpowiedzi na sformułowane w skardze pytania były już wielokrotnie udzielane w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy wyjaśniał w licznych orzeczeniach (por. np. postanowienia z 7 stycznia 2009 r., II CSK 405/08, baza Lex nr 577171; z dnia 20 września 2012 r., IV CSK 117/12, baza Lex nr 1230156; z dnia 24 maja 2013 r., V CSK 269/12, baza Lex nr 1365760), że samoistne posiadanie w zakresie udziału innego współwłaściciela, które może doprowadzić do zasiedzenia tego udziału, wymaga ujawnienia woli wyjścia poza własne prawa i wkroczenia w zakres zastrzeżony dla innego uprawnionego. Wykazanie aktywności potwierdzającej wolę wyłączenia innych współwłaścicieli od posiadania wymaga więc przeprowadzenia pozytywnego dowodu przez współwłaściciela posiadającego rzecz, a nie powołania się na domniemanie prawne.

Omówiony także został w orzecznictwie zakres swobody korzystania przez sąd z uprawnienia do przeprowadzania dowodów niezawnioskowanych przez strony, również w postępowaniu nieprocesowym (por. np. postanowienia Sądu

Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2012 r., II CSK 5/12, baza Lex nr 1231479; z dnia 8 listopada 2012 r., I CSK 163/12, baza Lex nr 1267159, czy z dnia 22 maja 2013 r., III CSK 293/12, OSNC 2013/12/148).

Odnosząc się do trzeciego z przedstawionych zagadnień należy stwierdzić, że zagadnienie charakteru, wymagań i przesłanek oceny dokumentów i innych dowodów sporządzonych na piśmie stanowi dział szeroko opracowany w piśmiennictwie i analizowany w wielu orzeczeniach, przy czym znaczenie konkretnego dowodu musi być oceniane w okolicznościach konkretnej sprawy. Zagadnienie postawione przez skarżących nie ma więc charakteru uniwersalnego, przeciwnie odnosi się do jednego, bynajmniej nie kluczowego dowodu rozważanego w sprawie.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 oraz w zw. z art. 520 § 1 k.p.c.